

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΙΤΕ 505	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΣΤ΄
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ένατη Τέχνη: Ιστορία, Θεωρία και Γλώσσα των Κόμικς		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	5	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	ΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ ΓΕΝΙΚΩΝ ΓΝΩΣΕΩΝ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.aegean.gr/courses/131168/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

<p>Μαθησιακά Αποτελέσματα</p> <p><i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i></p> <p><i>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων
<ul style="list-style-type: none"> • Οι φοιτητές-τριες, κατά τη διάρκεια και κυρίως μετά την περάτωση της διδασκαλίας του μαθήματος θα πρέπει: <ol style="list-style-type: none"> 1. Να κατανοούν τη μορφή και τη γλώσσα των κόμικς. 2. Να γνωρίσουν την ιστορία της γέννησης και εξέλιξης των κόμικς και των graphic novels Αμερική, την Ευρώπη και την Ασία. 3. Να κατανοούν το φαινόμενο και την εξέλιξη του Μεταμοντέρνου. 4. Να κατανοούν τις έννοιες και εκδοχές της λαϊκής κουλτούρας (pop culture). 5. Να είναι ικανοί να αντιληφθούν το ρόλο των γραφικών τεχνών (graphic arts) στη διαμόρφωση του σύγχρονου πολιτισμικού τοπίου. 6. Να γνωρίζουν την ευρύτητα των εννοιών και των ιδεολογικών μηνυμάτων της σύγχρονης τέχνης. 7. Να γνωρίζουν το ρόλο που έπαιξε η Ένατη τέχνη στην κουλτούρα του 20^{ου} αιώνα.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας

και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

.....

Άλλες...

.....

1. Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης.
2. Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής.
3. Σεβασμός στη διαφορετικότητα και την πολυπολιτισμικότητα.
4. Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών.
5. Αυτόνομη εργασία.
6. Ομαδική εργασία
7. Εργασία σε διεθνές και διεπιστημονικό περιβάλλον.
8. Ανάπτυξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το παρακάτω είναι το γενικό πλαίσιο του μαθήματος. Το μάθημα εστιάζει σε μέρος του γενικού αυτού πλαισίου ανά ακαδημαϊκό έτος.

- Το μάθημα εστιάζει στην λεγόμενη "Ένατη Τέχνη", δηλαδή τα κόμικς, σε όλες τους τις μορφές (comic strips, graphic novels, διαδικτυακά, σειρές, κ.λ.π.) σε όλα τα είδη (φανταστικό, επιστημονική φαντασία, ιστορία, κ.α. είδη μυθοπλασίας) και σε όλο τον κόσμο, από τη γέννησή τους τον 19ο αιώνα έως σήμερα.
- Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην κατανόηση της δομής (συνδυασμός εικόνας και λόγου) και λειτουργίας της ιδιαίτερης και παντοδύναμης αυτής τέχνης, όπως και στην επιδρασή της στην κινούμενη εικόνα και στα ψηφιακά μέσα (κινηματογράφος, animation, gaming) και γενικά στο σύνολο των πολιτισμικών βιομηχανιών.
- Ξεχωριστή έμφαση δίνεται επίσης στην πολιτισμική ένταξη της Ένατης τέχνης στο σύμπαν των εικαστικών τεχνών και της αφήγησης. Υπογραμμίζεται επίσης ο κοινωνικός ρόλος και η ιδεολογία των κόμικς σε σχέση με τις ιδεολογίες, τους προβληματισμούς και τα κοινωνικά κινήματα, από τον 19ο αιώνα έως σήμερα. Εξετάζεται επίσης η σχέση τους με το κοινό ανά γενιά.
- Ιδιαίτερη θέση στο μάθημα θα έχουν και τα ελληνικά κόμικς, με την ιδιαίτερα μακρά ιστορία και παρουσία τους από τη Μεταπολίτευση έως σήμερα. Παρουσιάζονται επίσης Έλληνες δημιουργοί, καθώς και οι εκδόσεις, τα φεστιβάλ, τα events και όλες οι δραστηριότητες που σχετίζονται με τα κόμικς στη χώρα μας.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	ΠΡΟΣΩΠΟ ΜΕ ΠΡΟΣΩΠΟ	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	ΧΡΗΣΗ Τ.Π.Ε. (ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΗΣ, ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ, ΒΑΣΕΙΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ) ΣΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΜΕ ΤΟΥΣ/ΤΙΣ ΦΟΙΤΗΤΕΣ-ΤΡΙΕΣ	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i> <i>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ	
	ΣΥΓΓΡΑΦΗ ΕΡΓΑΣΙΩΝ	
	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ	
	Σύνολο Μαθήματος	
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</i> <i>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</i> <i>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</i>	ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΔΟΚΙΜΙΩΝ ή ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΣΥΝΤΟΜΗΣ ΑΠΑΝΤΗΣΗΣ ή ΔΟΚΙΜΑΣΙΑ ΠΟΛΛΑΠΛΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ή ΠΡΟΦΟΡΙΚΗ ΕΞΕΤΑΣΗ Ή / και ΓΡΑΠΤΗ ΕΡΓΑΣΙΑ Με ΔΗΜΟΣΙΑ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ της	

(5) ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

α) Προτεινόμενα Εγχειρίδια του μαθήματος:

- 1. Daniele Barbieri, Η Σημειωτική των Κόμικς, Μετάφραση: Γιάννης Μιχαηλίδης, Jemma Press, Αθήνα 2023.*
- 2. Α. Κάουα, Ε. Σαμπανίκου, Π. Κρητικός, Μ. Τσελέντη (Επιμέλεια), Θέα Από Ψηλά: Φαντασία και Αφήγηση στα Κόμικς, Εκδόσεις Ηλίβατον, Αθήνα 2010, ISBN: 978-960-8085-13-8 (Κωδικός Βιβλίου στον Εύδοξο:: 186784*
- 3. Μαριάννα Μίσιου, Τα κόμικς από το περίπτερο στη σχολική τάξη. Θεωρητικές, ερμηνευτικές και*

διδασκτικές διαστάσεις, Εκδόσεις ΚΨΜ, Αθήνα 2010, ISBN: 9789606750502 (Κωδικός Βιβλίου στον Εύδοξο: 12613231)

4. Αντώνης Νικολόπουλος (Solour), Τα Ελληνικά Κόμικς. Αντανακλάσεις Ιδεών στις Σελίδες των Κόμικς, ΜΟΤΙΒΟ ΕΚΔΟΤΙΚΗ Α.Ε. - ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΟΠΟΣ, Αθήνα 2012, ISBN: 9789604990481 (Κωδικός Βιβλίου στον Εύδοξο: 22768459)

5. Μαριάννα Μίσιου, Βουβά Κόμικς και Εικονοβιβλία. Τεχνικές αφήγησης στα βιβλία χωρίς λέξεις, Εκδόσεις ΚΑΛΕΙΔΟΣΚΟΠΙΟ, Αθήνα 2020, ISBN: 9789604712045 (Κωδικός Βιβλίου στον Εύδοξο: 94644233)

6. Γιάννης Σκαρπέλος, Ιστορική μνήμη και Ελληνικότητα στα Κόμικς, Εκδόσεις Κριτική, Αθήνα 2000, ISBN: 9789602182055 (Κωδικός Βιβλίου στον Εύδοξο: 11630)

7. Δημήτρης Κολιοδήμος. Τα Κόμικς, Εκδόσεις Αιγόκερως, Αθήνα, 2023, ISBN: 9789603227113 (Κωδικός Βιβλίου στον Εύδοξο: 122078492)

Β. Συμπληρωματική Βιβλιογραφία:

1. Scott McCloud, Κατανοώντας τα κόμικς. Η Αόρατη Τέχνη, Μετάφραση: Νίκος Καμπουρόπουλος, Επιμέλεια: Άλκηστις Τριμπέρη, Εκδόσεις Webcomics – 1^η Έκδοση: Μάρτιος 2014 (εξαντλημένο) - 2η Έκδοση: Μάρτιος 2019, ISBN: 978-618-80597-1-9. Full PDF στα αγγλικά, εδών: https://www.academia.edu/31720387/Understanding_Comics_The_Invisible_Art_By_Scott_McCloud
2. Roger Sabin, Κόμικς ή Κόμιξ; Η ιστορία μιας «σχεδόν» τέχνης, Μετάφραση: Γιώργος Μπαρουξής, Εκδόσεις Terzo Books, Αθήνα 1997 (εξαντλημένο) [προσβάσιμο μέσω της Βιβλιοθήκης του Πανεπιστημίου Αιγαίου]. Διαθέσιμο στο εμπόριο μόνο στο αγγλικό πρωτότυπο: Roger Sabin, Comics, Comix & Graphic Novels. A History of Comic Art, PHAIDON Publishers, 1996.
3. Πάνος Κρητικός, Εύη Σαμπανίκου, Εισαγωγή: Αβραάμ Κάουα, Ιχνηλατώντας το Φανταστικό. Τα ελληνικά κόμικς του Φανταστικού 1978-2004, εκδ. FUTURA, Αθήνα 2005, ISBN: 960-7980-95-6.
4. Εύη Σαμπανίκου, Αβραάμ Κάουα, Πάνος Κρητικός, Μυρτώ Τσελέντη (Επιμέλεια), Μεταξύ Φαντασίας και Πραγματικότητας. Σκέψεις και Απόψεις για τα Κόμικς, Έκδοση Τμήματος Πολιτισμικής Τεχνολογίας και Επικοινωνίας, Μυτιλήνη 2005 [Διαθέσιμο στη Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου Αιγαίου]
5. Γιάννης Κουκουλάς, Η Αναπλασίωση του Έργου Τέχνης. Δεικονικές Μυθοπλασίες στις Εικονογραφημένες Αφηγήσεις. ΚΑΛΛΙΠΟΣ – Ανοικτές Πανεπιστημιακές Εκδόσεις, Ψηφιακό Βιβλίο, προσβάσιμο στο: <https://repository.kallipos.gr/handle/11419/11520>
6. E. Sampanikou – E. Kavakli (eds), Aspects of Representation. Studies on Art and Technology. New Technologies in Contemporary Cultural Expression, Department of Cultural Technology and Communication – University of the Aegean, Mytilene 2008. ISBN: 978-960-87902-3-0.
7. Η. Η. Arnason, Ιστορία της Σύγχρονης Τέχνης. Ζωγραφική, Γλυπτική, Αρχιτεκτονική, Φωτογραφία, εκδ. Επίκεντρο, Αθήνα 2005, ISBN: 978-960-6645-67-9 (Κωδικός στον ΕΥΔΟΞΟ: 15054).
8. Hal Foster, κ.α., Η Τέχνη από το 1900. Μοντερνισμός, Αντιμοντερνισμός, Μεταμοντερνισμός, εκδ. Επίκεντρο, Αθήνα 2007, ISBN: 978-960-458-047-7 (Κωδικός στον ΕΥΔΟΞΟ: 15037).
9. Γ. Κουκουλάς, Γυναίκες στα κόμικς - Ηρωίδες για κάθε χρήση, εκδ. futura, Αθήνα 2005, ISBN: 978-960-6654-02-8 (Κωδικός στον ΕΥΔΟΞΟ: 21316)
10. Λ. Ταρλαντζός, Ιστορία των Κόμικς, εκδ. Αιγόκερως, 2006, ISBN: 960-322-250-X.
11. Α. Κάουα, Εικονικά Βλεμματά. Μεταμοντέρνα αφήγηση στα κόμικς, τον κινηματογράφο και τη λογοτεχνία, Εκδόσεις futura, Αθήνα 2002, ISBN: 960-7980-29-8.
12. E. Sampanikou, "Generation X in Greek Comics", στο: Chr. Henseler (επιμ.), Generation X Goes Global. Mapping a Youth Culture in Motion, Εκδόσεις Routledge, 130-155.

Επίσης:

Κείμενα από Ακαδημαϊκά Περιοδικά (Journals) και Κεφάλαια Βιβλίων θα δίνονται επίσης σε ψηφιακή μορφή σε ψηφιακή μορφή στο πεδίο «Εγγραφα» του e-class.

- Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

1. The Comics Grid. Journal of Comics Scholarship: <https://www.comicsgrid.com/>
2. Journal of Graphic Novels and Comics:
<http://www.tandfonline.com/toc/rcom20/current>
3. The Journal of Comics and Culture: <http://press.pace.edu/the-journal-of-comics-and-culture/>
4. The Comics Journal: <http://www.tcj.com/>
5. Studies in Comics: <https://www.intellectbooks.co.uk/journals/view-journal,id=168/>
6. Journal of Visual Culture: <http://journals.sagepub.com/home/vcu>
7. InVisible Culture: <http://ivc.lib.rochester.edu/>
8. History of Photography: <http://www.tandfonline.com/loi/thph20>
9. Art Theory and History: <http://ijath.cgpublisher.com/>
10. International Journal of Art Theory and Criticism:
<http://www.journalnetwork.org/journals/international-journal-of-art-theory-and-criticism#author-guide-tab>
11. Art History – Wiley Online Library:
[http://onlinelibrary.wiley.com/journal/10.1111/\(ISSN\)1467-8365](http://onlinelibrary.wiley.com/journal/10.1111/(ISSN)1467-8365)
12. The Journal of Aesthetics and Art Theory – Wiley Online Library:
[http://onlinelibrary.wiley.com/journal/10.1111/\(ISSN\)1540-6245](http://onlinelibrary.wiley.com/journal/10.1111/(ISSN)1540-6245)
13. Oxford Art Journal: <https://academic.oup.com/oaj>
14. International Journal of Art and History: <http://ijaahnet.com/>
15. The Art Bulletin: <http://www.tandfonline.com/loi/rcab20>
16. International Journal for Digital Art History: <http://dah-journal.org/>